

Handlingsplan för kommunens arbete mot våld i nära relationer

2022

ANEBY
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	2
Begreppet våld och övergrepp	2
Lagstiftning och andra styrande dokument.....	3
Socialnämndens ansvar	3
Socialtjänstens portalparagraf	3
Brottsoffer (Ur Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap).....	3
Utgångspunkter för socialnämndens arbete med våldsutsatta, våldsutövare och deras närstående samt med barn som bevittnat våld enligt 5 kap. 11 § SoL.....	4
SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd.....	4
Handboken Våld	6
Strategiskt förebyggande arbete.....	7
Mål inom socialförvaltningen.....	7
Genomförande av målen.....	8
Statistik.....	11
Omvärldsbevakning	15

Inledning

Våld i nära relationer är en kränkning av mänskliga rättigheter och ett stort folkhälsoproblem som kan få allvarliga konsekvenser för den som utsätts. Det vanligaste är att kvinnor utsätts för våld i nära relationer och att våldet utövas av en manlig partner. Det är också vanligare att kvinnor utsätts för grovt och upprepat våld i en nära relation. Alla som blir utsatta för våld i nära relationer, oavsett kön eller könsidentitet, har rätt till stöd och skydd.

Denna handlingsplan är gemensam för hela Aneby kommun och utgår från Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter om socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnar våld och personer som utsätter närstående för våld, SOSFS 2014:4. Sedan 2007 ligger ansvaret för att skydda och stötta våldsutsatt vuxna och deras barn främst på landets socialnämnder. Sedan 2021 har även socialnämnden ett förtydligt ansvar att erbjuda stöd till våldsutövaren. Vidare utgår den från Istanbulkonventionen, Agenda 2030 och regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2017-2027 (skr. 2016/17:10).

Begreppet våld och övergrepp

Kommunens arbete mot våld utgår från den definition som psykologen Per Isdal (Meningen med våld, 2001) ger:

”Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom denna handling skadar, smärtnar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från något som den vill”.

Begreppet våld och övergrepp mot närstående kan enligt Socialstyrelsen indelas i fem huvudgrupper. I regel förekommer en kombination av dessa former av övergrepp.

Fysiskt våld kan innebära att förövaren biter, river, drar i håret, bränner, skakar eller knuffar. Det kan också bestå av örfilar, knytnävsslag, slag med tillhyggen, knivstick, sparkar, stryptag.

Psykiskt våld kan handla om hot, tvång, trakasserier, glåpord och förlöjliganden. Den våldsutsatta kan också utsättas för kontroll och social isolering. Även våld mot husdjur kan räknas till den psykiska utsattheten.

Ekonomisk kontroll kan handla om att den utsatta inte har insyn i ekonomin, stölder av pengar och värdesaker, utpressning och förskingring och att man felaktigt utger sig för att företräda den utsatta.

Sexuellt våld kan innebära olika former av sexuellt påtvingade handlingar som att tvinga den utsatta att se på pornografi, samlag utan samtycke, könsstympning, sexuella trakasserier samt att använda ett sexuellt kränkande språk.

Försummelse (speciellt bland äldre och personer med funktionsnedsättning) kan exempelvis bestå i att den utsatta inte får behövlig hjälp med mat, medicin eller hygien. Den utsatta kan förvägras hjälp med att komma ur sängen eller få felaktig medicinering, att sakna tillgång till telefon och andra hjälpmedel mm.

Lagstiftning och andra styrande dokument

I SoL 3 kap 3§ framgår att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

När det gäller våld i nära relation anser Socialstyrelsen att personalen som är verksamma med dessa grupper bör vara;

- Personal med lämplig utbildning och erfarenhet.
- Teoretiska kunskaper – handläggning och uppföljning.
- Regelbunden kompetensutveckling inom området.

Socialnämndens ansvar

Socialtjänstens portalparagraf

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människors:

- Ekonomiska och sociala trygghet
- Jämlikhet i levnadsvillkor
- Aktiva deltagande i samhällslivet

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser. Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Brottsoffer (Ur Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap)

11§ Till socialnämndens uppgifter hör att verka för den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Socialnämnden skall också särskilt beakta barn som bevittnar våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp Lag (2007:225).

5 kap. 11 a § SoL, Socialnämnden ska verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende.

Utgångspunkter för socialnämndens arbete med våldsutsatta, våldsutövare och deras närstående samt med barn som bevittnat våld enligt 5 kap. 11 § SoL

Socialnämnden bör i verksamhet som rör våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare:

- stödja den våldsutsatta och våldsutövaren långsiktigt i att leva ett liv fritt från våld
- utforma insatserna utifrån barnets behov av att få leva ett liv fritt från våld
- arbeta förebyggande för att tidigt uppmärksamma risker och förhindra våld
- se till att de metoder som används för att ge stöd och hjälp är utformade utifrån den bästa tillgängliga kunskapen.

Socialnämnden bör i verksamhet som rör våldsutsatta även beakta både grupper och enskildas behov av stöd och hjälp, inklusive särskilda behov på grund av t.ex. ålder, etnicitet, utländsk bakgrund, sexuell läggning, hedersrelaterat våld samt funktionsnedsättning eller missbruk och beroende.

SOSFS 2014:4 Föreskrifter och allmänna råd

---

3 kap. Socialnämndens planering

Mål och ansvarsfördelning

1§ Socialnämnden ska fastställa mål för arbetet med våldsutsatta, våldsutövare och barn som bevittnat våld samt beskriva när och hur målen ska uppnås.

2§ Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret ligger för att utreda, fatta beslut i och följa upp ärenden som gäller våldsutsatta, våldsutövare eller barn som bevittnat våld

Verksamhet som överlämnats

3§ Om socialnämnden har överlämnat genomförande av insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) till någon annan, ska nämnden fastställa hur kontroll och uppföljning av sådan verksamhet ska göras.

Rutiner

4§ Socialnämnden ska fastställa rutiner för hur information som har kommit till nämndens kännedom kan föras vidare till den del av verksamheten som enligt 2§ har utredningsansvaret när det har uppmärksammats att ett barn kan vara våldsutsatt eller kan ha bevittnat våld

5§ Socialnämnden ska vidare fastställa rutiner för hur skyddade personuppgifter ska hanteras

6§ Socialnämnden ska även fastställa rutiner för hur barn ska tas om hand och stödjas av personal med adekvat kompetens om en förälder har avlidit till följd av våld

Kartläggning och analys

§7 Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds våldsutsatta och barn som bevittnat våld svarar mot behoven i kommunen.

Samverkan

8§ Bestämmelser om att kommunen tillsammans med regionen ska upprätta en individuell plan när en enskild har behov av insatser både från socialtjänst och hälso- och sjukvården finns i kap 7 § socialtjänstlagen (2001:453)

9§ Socialtjänsten ska samverka för att samordna sina insatser så att de inte motverkar varandra.

10§ Socialnämnden ska vidare samverka externt med andra verksamheter, myndigheter och organisationer som berörs för att skapa förutsättningar för att samordna insatserna från de olika aktörerna så att de inte motverkar varandra.

11§ Socialnämnden ska fastställa var i verksamheten ansvaret för den interna och externa samverkan ska ligga

6 kap. Utredning av våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld

1 § När socialnämnden får kännedom om att ett barn kan ha

1. utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående, eller
2. bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående ska nämnden utan dröjsmål inleda en utredning om barnets behov av stöd och hjälp.

Nämnden ska vidare bedöma risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld.

7 kap. Insatser

Insatser till våldsutsatta vuxna och barn i vissa situationer

Stöd och hjälp

1 § Socialnämnden ska erbjuda:

1. våldsutsatta vuxna,
2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld

insatser akut och på kort och lång sikt med utgångspunkt i behovet av skydd, stöd och hjälp. Utredningen, inklusive riskbedömningen, ska ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som ska erbjudas.

Tillfälligt boende

2 § Socialnämnden ska vid behov erbjuda

1. våldsutsatta vuxna,
  2. den som är under 18 år och har utsatts för våld eller andra övergrepp av sin partner, eller
  3. den som är under 18 år och har utsatts för hedersrelaterat våld
- stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd med utgångspunkt i utredningen och riskbedömningen.

Insatser till barn

3 § Om ett våldsutsatt barn eller ett barn som bevittnat våld behöver stöd och hjälp med anledning av våldet, akut eller på kort eller lång sikt, ska socialnämnden erbjuda barnet insatser med utgångspunkt i dess olika behov av

1. skydd,
2. råd och stöd, och
3. vård och behandling.

Handboken Våld

Socialstyrelsen har gett ut en reviderad handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. "Våld – Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer". Handboken finns att beställa och för nedladdning på Socialstyrelsens hemsida. Nedanstående punkter anser Socialstyrelsen åligger socialtjänsten att göra i området som rör våldsutsatta familjer. Punkterna sammanställs i denna handlingsplan som kontinuerligt följs upp och revideras;

- Fastställa uppföljningsbara mål.
- Beskriva hur grupper och enskilda ska informeras om verksamheten.
- Regelbundet kartlägga omfattningen av våld/övergrepp mot kvinnor samt barn som bevittnat våld mot närstående.
- Analysera hur de sociala tjänsterna svarar mot behoven hos grupper och enskilda.
- Fastställa på vilka områden det finns behov av samverkan.
- Beskriva hur skyddade personuppgifter skall hanteras.

- Redogöra för ansvaret av kontroll och uppföljning av verksamhet som nämnden lämnat över ansvaret för genomförandet av socialtjänstlagen.
- Redovisa hur uppföljning och utvärdering bör göras.

Strategiskt förebyggande arbete

Samordnare för våld i nära relationer, eller motsvarande funktion, har i sitt uppdrag att arbeta strategiskt förebyggande med våld i nära relationer och fungera som en resurs för Aneby kommun.

Samordnare och handläggare deltar regelbundet i de nätverk som finns upprättade på höglandet och via Länsstyrelsen Jönköping.

Samordnare och handläggare deltar i nätverk för extern samverkan tillsammans med Tranås kommun. I nätverket ingår polis, vårdpersonal och kvinnojour m.fl.

Mål inom socialförvaltningen

Gemensamma mål för alla verksamhetsområden inom socialförvaltningen:

- All personal ska ha kännedom om handlingsplanen
- All personal ska ha grundkunskap inom området våld i nära relationer
- Interna rutiner i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter SOFS 2014:4 ska utarbetas och uppdateras lokalt inom alla verksamhetsområden
- Alla verksamhetsområden ska vid besök ställa frågor om förekomst av våld i nära relationer
- Alla vuxna personer som lever med våld i nära relation som förvaltningen kommer i kontakt med skall informeras om vilket stöd de kan erbjudas inom kommunen.
- Samverkan ska ske med samordnare för arbetet mot våld i nära relationer i våldsärenden.

Genomförande av målen

---

1. Informationer till grupper och enskilda om kommunens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld sker genom:

- Information till allmänheten där stödet från kommunen beskrivs. Samordnare/enhetschef ansvarar för framtagande samt utlämnande av information till offentliga myndigheter.
- Uppdatering av hemsidan regelbundet angående information om våld i nära relationer.

2. Socialnämnden ska fortlöpande kartlägga omfattningen i kommunen av våldsutsatta, barn som bevittnat våld och personer som utövar våld.

I kartläggningen skall underlag inhämtas bl.a. genom att kartlägga förekomst i kommunen:

- statistik från socialtjänsten genom verksamhetssystemet. Teamledare på Myndighetsenheten ansvarar.
- använda uppgifter från organisationer eller myndigheter med vilka Socialtjänsten samarbetar, t.ex. Polisen/ Samordnare ansvarar
- alla handläggare skall ställa frågor om hot och våld i nya ärenden.

3. Analys av hur de sociala tjänster som erbjuds svarar mot grupper och enskildas behov sker genom:

- Med kartläggningen som utgångspunkt ska en analys och en åtgärdsplan tas fram om hur de sociala tjänster som erbjuds svarar mot grupper och enskilda behov Samordnare för våld i nära relationer ansvarar för detta i samband med att handlingsplanen revideras 1 gång/år.

4. Kompetensutveckling

Anställda inom kommunen skall ha kunskap inom området våld i nära relationer.

Kontinuerligt återkommande utbildningstillfällen för personal inom kommunen erbjuds i enlighet med kommunens kompetensutvecklingsplan.

Våld i nära relationer skall ingå i sociala avdelningens introduktion för nyanställda. Länk till webbutbildning: <http://webbkursomvald.se/>

5. Handlingsplan och sociala avdelningens rutiner gällande våld skall gås igenom på samma vis som andra områden som ingår i sociala avdelningens årshjul

6. Samverkan utifrån samtliga berördas behov

Socialnämndens interna och externa samverkan ska involvera alla relevanta verksamheter så att insatserna är samordnade. Detta bör ske i beaktande av att det även kan handla om insatser som rör övriga familjemedlemmar i den enskildes närhet.

Detta sker genom regelbundna samråd varje vecka med alla verksamheter inom myndighetsenheten i samband med onsdagsmöten.

Varje vecka hålls samverkansmöten mellan myndighetsenheten och arbetsmarknadsenheten då aktuella ärenden kan lyftas.

Möten mellan Myndighetsenheten och Uppdragsenheten sker regelbundet.

Samråd med Barnahus vid behov.

Myndighetsenheten ska ha en representant som ingår i extern samverkansgrupp tillsammans med polis, kvinnojour m.fl.

7. Skyddade personuppgifter hanteras på följande sätt:

Enligt den antagna rutinen: Rutiner för handläggning av skyddade personuppgifter, antagen 2018-11-30.

8. Uppföljning och utvärdering av kommunens arbete sker genom:

Vad	Hur	När	Ansvar
All personal inom Aneby kommun ska ha kännedom om handlingsplanen.	Handlingsplanen görs känd genom att den tas upp på Arbetsplatsträff.	1 ggr/år	Enhetschef på respektive enhet.
Handlingsplanen ska hållas aktuell.	Handlingsplanen revideras och statistik inhämtas.	1 ggr/år I mars-april månad	Enhetschef på Myndighetsenheten tillsammans med samordnaren.
Analys av hur de sociala tjänster som erbjuds svarar mot grupperns enskilda behov.	Genomgång av handlingsplanen och dess verkställighet.	1 ggr/år	Samordnare VINR

Enheterna ska ha tydliga rutiner för handläggning av ärenden angående våld i nära relation.	De framtagna rutinerna skall finnas tillgängliga på Aneby kommuns intranät Skvalpet.	Kontinuerligt	Enhetschef på Myndighetsenheten Sociala avdelningens kvalitetsutvecklings ledare
Uppföljning av enheternas rutiner och hur tillämpningen av rutinerna skall ske.	Genomgång och uppdatering av enheternas rutiner sker på arbetsplatsträff, samt enligt årshjulet. All personal skall ha tillgång till rutinerna samt att alla vet var de finns. Alla handläggare skall veta vem de skall vända sig till då ordinarie handläggare ej är på plats. Avvikelse redovisas till respektive områdeschef.	1 ggr/år	Enhetschef/ teamledare på Myndighetsenheten
All personal ska ha kunskap inom området våld i nära relationer.	Uppföljning av personalens kompetens: respektive chef inventerar behovet inom sin enhet och lämnar önskemål till samordnare för VINR. Samordnare för VINR genomför och följer upp utbildningar i kommunens kompetensutvecklingsplan samt sociala avdelningens introduktionsplan för nyanställda.	1 ggr/år	Enhetschef på respektive enhet.
Samverkan och konsultation ska ske i ärenden som gäller våld i nära relation.	Samverka i ärenden via samordnare för VINR	Kontinuerligt	Medarbetare Myndighetsenheten Teamledare Myndighetsenheten Samordnare VINR

Information till grupper och enskilda om kommunens arbete med våldsutsatta vuxna, barn som upplevt våld och våldsutövare.	Uppdatering av information på kommunens hemsida samt övrigt informationsmaterial	1 ggr/år	Samordnare VINR Teamledare vuxenenheten Myndighetsenheten
Samtliga handläggare skall ställa frågan om våld i nära relation vid besök och dokumentera detta i verksamhetssystemet.	I samband med byte av verksamhetssystem under 2019 ska det införas ett obligatoriskt fält för att säkerställa att frågan om våld ställs.	Utveckling kommer att pågå	Enhetschef på Myndighetsenheten
Frågor kring våld i nära relationer skall hållas aktuell på enheterna.	Frågor kring våld i nära relationer tas upp kontinuerligt på varje enhets APT.	Kontinuerligt	Enhetschef

Statistik

Statistik från polisen

Anger antalet anmälda brott. OBS att mörkertalen kan vara höga för denna typ av brott. Statistiken är framtagen från BRÅ via databasen på hemsidan.

Siffror som anges inom parentes anger antal brott per 100 000 invånare för att lättare kunna jämföra statistik med andra, större, kommuner.

Aneby kommun	2021
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret. Inomhus Flicka 7-14 år	13 (190)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman närstående genom parrelation Inomhus Kvinna 18 +	3 (44)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman närstående genom släktskap Inomhus Kvinna 18+	1 (15)

3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman närstående genom annan relation. Inomhus Kvinna 18 +	5 (73)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret. Inomhus Pojke 0-6 år	1 (15)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret. Utomhus Pojke 7-14 år	1 (15)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret. Inomhus Pojke 7-14 år	4 (58)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret genom annan relation. Utomhus Man 18 +	4 (58)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret genom släktskap. Inomhus Man 18 +	1 (15)
3 kap 5,6 § Misshandel inkl. grov. Gärningsman bekant med offret genom annan relation. Inomhus Man 18 +	3 (44)
6 kap sexualbrott. Våldtäkt inkl. grov (1, 4 §) Fullbordad våldtäkt mot flicka under 15 år. Inomhus	1 (15)
6 kap sexualbrott. Våldtäkt inkl. grov (1, 4 §) Fullbordad våldtäkt mot flicka 15-17 år. Inomhus	1(15)
6 kap sexualbrott. Våldtäkt inkl. grov (1, 4 §) Försök till våldtäkt mot flicka 15-17 år. Inomhus	1(15)
6 kap sexualbrott. Våldtäkt inkl. grov (1, 4 §) Fullbordad våldtäkt mot kvinna 18 + Inomhus. Bekant genom annan relation	2 (29)

6 kap. sexualbrott. Sexuellt ofredande (10 §) Mot flicka under 15 år	2 (29)
6 kap. sexualbrott. Sexuellt ofredande (10 §) Gärningsman bekant med offret genom annan relation Mot kvinna 18 +	2 (29)
6 kap. sexualbrott. Sexuellt ofredande (10 §) Gärningsman obekant Mot kvinna 18+	3 (44)
6 kap. sexualbrott. Sexuellt ofredande (10 §) Gärningsman obekant Mot man 18+	1 (15)
3 kap. brott mot person. Försök till mord eller dråp (1,2 §) Närstående genom släktskap Mot man 18+	1 (15)
4 kap. Barnfridsbrott Mot flicka under 18 år	1 (15)
4 kap. Barnfridsbrott Mot pojke under 18 år	2 (29)
4 kap. Olaga hot (5§) Ej Internetrelaterat Närstående genom släktskap Mot kvinna 18+	1 (15)
4 kap. Olaga hot (5§) Ej Internetrelaterat Närstående genom annan relation Mot kvinna 18+	3 (44)
4 kap. Olaga hot (5§) Internetrelaterat Gärningsman obekant Mot kvinna 18+	2 (29)
4 kap. Olaga hot (5§) Ej Internetrelaterat Gärningsman obekant Mot kvinna 18+	3 (44)
4 kap. Olaga hot (5§) Ej Internetrelaterat Gärningsman bekant genom annan relation	4 (58)

Mot man 18+	
4 kap. Olaga hot (5§) Ej Internetrelaterat Gärningsman obekant Mot man 18+	3 (44)
4 kap. Hemfridsbrott (6§)	6 (88)
4 kap. Olaga integritetsintrång (6 c, 6 d§) Pojke under 18 år	1 (15)
4 kap. Ofredande (7§) Gärningsman bekant genom parrelation Mot kvinna 18 +	2 (29)
4 kap. Ofredande (7§) Gärningsman bekant genom annan relation Mot kvinna 18+	4 (58)
4 kap. Ofredande (7§) Gärningsman obekant Mot kvinna 18+	2 (29)
4 kap. Ofredande (7§) Gärningsman bekant genom annan relation Mot man 18+	6 (88)
4 kap. Ofredande (7§) Gärningsman obekant Mot man 18+	8 (117)
5 kap. Ärekränkingsbrott Internetrelaterat Mot flicka under 18	1 (15)
5 kap. Ärekränkingsbrott Ej Internetrelaterat Mot man 18 +	3 (44)
Totalt	102 (1494)

Statistik Myndighetsenheten

Vid framtagning av statistik från Myndighetsenheten har siffrorna tagits fram på följande sätt gällande barn:

Varje utredning som har inletts på ett barn på grund av misstanke om våld har medtagits. Det inkluderar barn som bevittnat våld, barn som varit utsatta för våld samt barn utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Statistik Myndighetsenheten	2018	2019	2020	2021
Antal våldsutsatta placerade i skyddat boende	4	6	1	1
Medföljande barn i skyddat boende	4	7	0	0
Antal boende dygn totalt våldsutsatta/barn	333	1428	51	365
Antal utredningar VINR våldsutsatta kvinnor	16	11	4	5
Antal utredningar VINR våldsutsatta män	0	0	0	0
Antal utredningar VINR barn 0–18 år	35	55	38	18
Antal utredningar våldsutövare	-	-	-	0

Omvärldsbevakning och nyheter

Risk för ökat våld och prostitution/människohandel

Det säkerhetspolitiska läget i Europa i och med Rysslands invasion av Ukraina är osäkert och många hushåll upplever i dagsläget ekonomiska konsekvenser i form av höjda bränsle- och matpriser. Riskerna för våld ökar när hushåll utsätts för ökad press och upplever oro. Jämställdhetsmyndigheten informerar om att i samband med flyktingströmmar ökar även risken för att personer utnyttjas för prostitution, människohandel och andra former av våld. Det är därför viktigt att vara uppmärksam på ökad risk för exploatering.

Socialtjänstens ansvar för våldsutövare i nära relationer förtydligades 1 augusti 2021

Någon särskild reglering som gäller personer som utövar våld eller andra övergrepp

mot närstående har hittills inte funnits i SoL. Uppfattningen bland kommunerna har varierat när det gäller vilket ansvar de anser sig ha för personer som utsätter närstående för våld eller övergrepp. Att tillämpningen skiljer sig åt i landet riskerar att leda till att personer som utsätter närstående för våld inte ges samma förutsättningar att få insatser, vilket ytterst drabbar de våldsutsatta. I tidigare förarbeten till 5 kap. 11 § SoL uttalades att socialtjänsten har ett ansvar för att ta ett helhetsgrepp och se till att familjen får den hjälp och det stöd som respektive person behöver. Mot den bakgrunden har regeringen ansett att socialnämnden bör ha ett större fokus än idag på att personer, som utsätter eller har utsatt närstående för våld, ges insatser som syftar till att förändra deras beteende och förhindra att de fortsätter att utsätta sina närstående för våld. Därför införs en ny bestämmelse i 5 kap. 11 a § SoL, om att socialnämnden ska verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. (Meddelandeblad nr 5/2021 från Socialstyrelsen)

Nyheter från Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet (nck.uu.se):

Nationell statistik över dödligt våld i parrelationer

Under 2021 dödades i Sverige 19 personer av förövare som de haft en pågående eller avslutad parrelation med. Femton av offren var kvinnor, en minskning med två fall från föregående år. För manliga offer för dödligt våld i nära relationer var antalet fyra fall, vilket var samma antal som året innan. Det dödliga partnervåldet mot kvinnor motsvarade 63 procent av samtliga fall av dödligt våld mot kvinnor under 2021. Av samtliga fall av dödligt våld mot män 2021 utgjorde dödligt partnervåld 4 procent.

Regeringen vill att hedersförtryck blir eget brott

Regeringen föreslår i en proposition att det ska införas ett särskilt brott för hedersförtryck. Det innebär att det ska bli straffbart att begå vissa brottsliga gärningar för att bevara eller upprätthålla en persons eller en släkts heder. För att dömas för brott ska syftet med gärningarna ha varit att bevara eller återupprätta en persons eller familjs, släkts eller annan liknande grupps heder. Var och en av gärningarna ska ha utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet.

Den som bedöms skyldig till brottet ska dömas till fängelse i lägst ett och högst sex år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2022.

Höjt straff för grov kvinnofridskränkning från 1 januari 2022

Den 1 januari i år trädde ett antal lagändringar och förordningar i kraft. Flera är en del av regeringens åtgärds paket för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Bland annat höjs minimistraflet för grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, från fängelse i nio månader till fängelse i ett år. Förtal och grovt förtal ska numera kunna ingå i grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning och olaga förföljelse.

Straffet för den som brutit mot ett kontaktförbud höjs till fängelse i som mest två år. Mindre allvarliga överträdelser av kontaktförbud var tidigare fria från straff, men ska nu straffas med böter. Utvidgat kontaktförbud kan nu som en förstahandsåtgärd förenas med elektronisk övervakning av förbudspersonen. Det så kallade väsentlighetskravet tas bort för att kunna utfärda kontaktförbud som gäller en gemensam bostad, och för särskilt utvidgat kontaktförbud.

99 åtgärder mot mäns våld mot kvinnor

Den 27 december 2021 presenterade regeringen ett åtgärdsprogram för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det handlar om totalt 99 åtgärder för att förebygga våld, ge stöd och skydd till utsatta samt skärpa lagstiftningen.

Bland annat ska ett nationellt våldsförebyggande program tas fram. Kommunernas arbete ska stärkas för att kunna ge våldsutsatta personer varaktig bostad.

Statsbidragen till kvinno- och tjejjourer ska öka och blir permanenta. Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet får ökade permanenta medel för driften av Kvinnofridslinjen. Finansieringen av den nationella stödtelefonen Preventell permanentas.

Straffet för våldtäkt ska skärpas. Straffet för köp av sexuell tjänst ska skärpas. En utredning ska undersöka om ett brott som har begåtts på grund av hat mot till exempel kvinnor ska kunna leda till ett strängare straff. Ett nationellt kompetenscentrum om hedersrelaterat våld och förtryck ska inrättas.

Regeringen nämner fyra områden som man särskilt vill uppmärksamma under de kommande åren. Det gäller särskild sårbarhet; utsatthet efter separation; våld i ungas partnerrelationer och utsatthet för hot och övergrepp på nätet.